

Nr 420

Av herr **Bohman m. fl.**, *angående överenskommelse med främmande makt innebärande ömsesidig suveränitetsbegränsning.*

Vid såväl 1950 års som 1953 års riksdag upptogs motionsvägen spørsmålet om ett sådant tillägg till regeringsformen § 12, enligt vilket Kungl. Maj:t skulle med riksdagens samtycke äga med andra makter ingå överenskommelse, innebärande ömsesidiga suveränitetsbegränsningar — förutsatt att syftet med överenskommelsen var att upprätta organisationer med vissa överstatliga funktioner. Dessa motioner avsågs vid båda tillfällena under hänvisning till att sådan grundlagsändring först borde komma till stånd i en aktuell situation, då fråga verkligen var om suveränitetsavstående.

Detta läge synes nu ha inträtt, sedan Sverige den 15 december 1961 ansökt om association med Europeiska ekonomiska gemenskapen. Denna ansökan torde i vart fall avse Sveriges inträde i den tullunion som EEC utgör. Därest ansökan får åsyftat resultat, torde Sverige ha att underkasta sig Rom-traktatens bestämmelser rörande tullunion, innebärande bl. a. att fastställande av den för Sverige gällande tulltariffen kommer att överlåtas å EEC:s organ. Med en associering kan därjämte väntas vara förenade villkor om att Sverige skall underordna sig beslut av EEC:s kommission och dess ministerråd i andra avseenden, beslut som i viss utsträckning enligt Rom-traktatens regler torde bli omedelbart förpliktande för Sverige. Även gemenskapens domstol torde Sverige, därest vi inträder i EEC:s tullunion, få underordna sig.

Enligt regeringsformen ankommer det på riksdagen att ensam utöva beskattningsmakt. I denna funktion ingår makten över tullarna. Vidare ankommer det på Kungl. Maj:t att utöva den styrande makten och på Kungl. Maj:t och riksdag gemensamt att utöva den lagstiftande. En associering på de villkor som ovan antytts kan förmodas komma att innebära att alla eller några av de angivna funktionerna kommer att för Sveriges vidkommande såvitt angår vissa områden övertagas av EEC:s organ. Härav torde följa att en anslutning till gemenskapen även i form av en associering sannolikt icke kommer att bli möjlig, så länge grundlagen har sitt nuvarande innehåll.

En bestämmelse är erforderlig — liknande exempelvis § 20 i Danmarks grundlov (av 5/6 1953) — enligt vilken det blir möjligt för konung och riksdag att avstå befogenheter, som enligt grundlagen tillkommer inhemska organ, till en internationell myndighet, förutsatt att riksdagens beslut

fattas med kvalificerade majoriteter i båda kamrarna. Då frågan kan bli aktuell redan innevarande år, brådskar saken. Redan innevarande års riksdag bör därför beredas möjlighet att ta ställning till ett förslag till grundlagsändring av angivet innehåll vilande för slutligt antagande vid senare riksdag. Erforderlig utredning i ämnet och utarbetade förslag till grundlagstext bör utarbetas av den arbetande författningsutredningen så att förslag till ny grundlagstext kan föreläggas redan innevarande års riksdag.

Under återopande av det anförda får vi hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte uppdraga åt författningsutredningen att snarast utarbeta förslag till sådan grundlagsändring som erfordras för att Kungl. Maj:t med riksdagens samtycke skall äga med andra makter ingå överenskommelse som innebär ömsesidiga suveränitetsbegränsningar.

Stockholm den 26 januari 1962

Gösta Bohman

Jean Braconier

Folke Björkman